

Opinia
do ustawy o zmianie ustawy o państwowym przedsiębiorstwie użyteczności publicznej
"Poczta Polska"
(druk senacki nr 1001)

Ustawa uchwalona przez Sejm 30 czerwca ma na celu ustanowienie z mocy prawa użytkowania wieczystego gruntów i budynków będących własnością Skarbu Państwa na rzecz państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej "Poczta Polska".

Uwagi ogólne

1. Uwłaszczenie z mocy prawa użytkowaniem wieczystym jest zabiegiem mogącym budzić wątpliwości natury prawnej, prawo to bowiem różni się od prawa własności. Różnica tkwi przede wszystkim w zakresie uprawnień, które właścicielowi przysługują w granicach ustaw i zasad współżycia społecznego, natomiast użytkownika wieczystego ogranicza dodatkowo umowa o ustanowienie użytkowania wieczystego. Z umowy wynikają granice czasowe prawa (40–99 lat), obowiązek uiszczania opłaty rocznej i sposób zagospodarowania terenu. W tych sprawach ustawa milczy.
W przeszłości ustawodawca korzystał z instytucji ustanowienia użytkowania wieczystego z mocy ustawy, jednak obecnie obowiązujący przepis art. 207 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami przewiduje dla podmiotów znajdujących się w analogicznych sytuacjach, jak Poczta Polska, oddawanie określonych nieruchomości w użytkowanie wieczyste w drodze umowy.
2. Uwłaszczenie z mocy prawa użytkowaniem wieczystym jest zabiegiem bardzo ryzykownym, może bowiem wkraczać w prawa nabyte. Brak jest informacji, czy np. nie toczą się postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji wywłaszczeniowych w sprawach o zwrot mienia lub o odszkodowanie z tytułu bezprawnego przejęcia majątku. Ustawa nie wskazuje, o jakie nieruchomości chodzi a sformułowanie przepisu art. 15a jest bardzo szerokie. Obejmuje stany faktyczne, które były już przedmiotem ustawowych regulacji (w ustawie z 25. 09. 1981r. o przedsiębiorstwach państwowych, ustawie z 29 09. 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości,

w art. 41 ustawy z dnia 30 lipca 1997 r. o państwowym przedsiębiorstwie użyteczności publicznej "Poczta Polska").

3. Zgodnie z opinią Komitetu Integracji Europejskiej, w świetle art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, konieczna jest ocena zgodności ustawy ze Wspólnym Rynkiem. Zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej należy notyfikować projekt ustawy Komisji Europejskiej.

Uwagi szczegółowe

4. Do art. 15a ust. 3 ustawy nowelizowanej

Przepis mówiący o **nieodpłatnym nabyciu** z mocy prawa budynków jest rozwiązaniem szczególnym do art. 200 i 207 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (wcześniej, ustawy o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości), zgodnie z którym posiadaczom nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, którzy w dniu 5 grudnia 1990 r. nie legitymowali się dokumentami o przekazaniu tych nieruchomości, oddaje się je w użytkowanie wieczyste w drodze umowy. Należy zwrócić uwagę, że nabycie własności budynków i innych urządzeń oraz lokali, na podstawie tych przepisów następuje odpłatnie, jeżeli obiekty te nie były wybudowane lub nabyte ze środków własnych.

5. Do art. 15b ust. 1 – należałoby doprecyzować pojęcie decyzji wojewody. Nie będzie to decyzja "potwierdzająca" lecz decyzja o charakterze deklaratoryjnym, "stwierdzająca" nabycie prawa użytkowania wieczystego.

6. Do art. 15c ust. 1:

a) przepis ten ma jedynie charakter informacyjny, nie służy wyrażeniu żadnej normy prawnej. W związku z odwołaniem się do przepisu art. 75 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawierającego pojęcie dowodu w postępowaniu administracyjnym, dowodem może być wszystko, co może przysłużyć się do wyjaśnienia sprawy

b) w zdaniu wstępnym tego przepisu mowa jest tylko o gruntach. Czy przepis ten nie dotyczy postępowania dowodowego w sprawie budynków?

c) niezrozumiałe jest zawarte w tym przepisie sformułowanie "Potwierdzenie posiadania dokonuje się". Nie wiem, czy chodzi tu o urzędowe potwierdzanie faktu

posiadania, czy też tylko o przykładowe wskazanie dokumentów, które mogą stanowić dowody na istnienie faktu posiadania określonych nieruchomości. Przepis należy doprecyzować.

7. Do art. 15 ust. 2 – czy przepis ten nie powinien dotyczyć również budynków? Ponadto przepis jest niepoprawnie sformułowany. Należy go przeredagować.
8. Do art. 15 ust. 3 – ewentualna zmiana w tym przepisie może być konsekwencją zmiany w ust. 1.
9. z związku z uwagami ogólnymi dotyczącymi spójności z prawem UE, należy zastanowić się nad przedłużeniem terminu wejścia ustawy w życie.

Opracowała Hanna Kaśnikowska